

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Nordlyset 2025

En synlig og levende læreplan

I Børnehuset er læreplanen vores fælles grundlag for pædagogiske tiltag for Børnehusets børn. Læreplanen er udarbejdet som et personaleledselskab. Forventningen er, at indholdet i læreplanen bliver omsat til handlinger og sprog i vores hverdag mhp. at leve op til Dagtilbudsloven. I 2022 og 2023 vil alle i Børnehuset således arbejde med realisering af læreplanen. En fælles indsats, hvor der vil være støtte og materiale til den enkelte gruppe, så vi sammen kommer i mål med læreplanen i vores praksis. Læreplanen skal være synlig og fysisk tilgængelig i afdelingerne for både personale og forældre. Vi har derfor udarbejdet en pjece, hvor læreplanen er beskrevet. Pjecen skal give et indblik i det fundament, som vi arbejder ud fra. Indblikket skal støtte et fælles udgangspunkt i det samskabende forældresamarbejde med fokus på den fælles indsats for børnene.

REALISERING AF LÆREPLANEN

Realisering af læreplan 2025 og 2026 vil være vores realiserings år, hvor hvert emne i læreplanen og tilhørende værktøjer løbende vil udmøntes i den pædagogiske praksis på den enkelte stue. Ved at anvende de skemaer og modeller, der er i læreplansmappen, lever vi op til de forventninger, som er beskrevet i nærværende læreplan.

Bestyrelsen er med til at kvalificere, hvorledes koblingen mellem Børnehuset og hjem kan støtte den fælles indsats hos børnene. I 2027 vil læreplanen blive justeret. Når vi nedenfor benytter begrebet "gruppe", refererer det til det personale, der arbejder sammen i en gruppe.

Hvordan?

I Børnehuset vil hver gruppe arbejde med en læreplansmappe. Mappen indeholder selve læreplanen samt et kommunikationsmateriale, der skal anvendes til at skrive observationer, refleksioner og indsatser i, som gruppen derefter anvender i forbindelse med sine indsatser. Mappen fungerer som et redskab til at skabe en rød tråd mellem refleksioner, handling, observationer og dokumentation. Den løbende indsamling af data har til formål at kvalificere tiltag og øge den professionelle tilgang i den pædagogiske udførelse. Mappen anvendes løbende i gruppen og sætter dagsordenen for gruppemøder. Mappen er gruppens fælles ansvar.

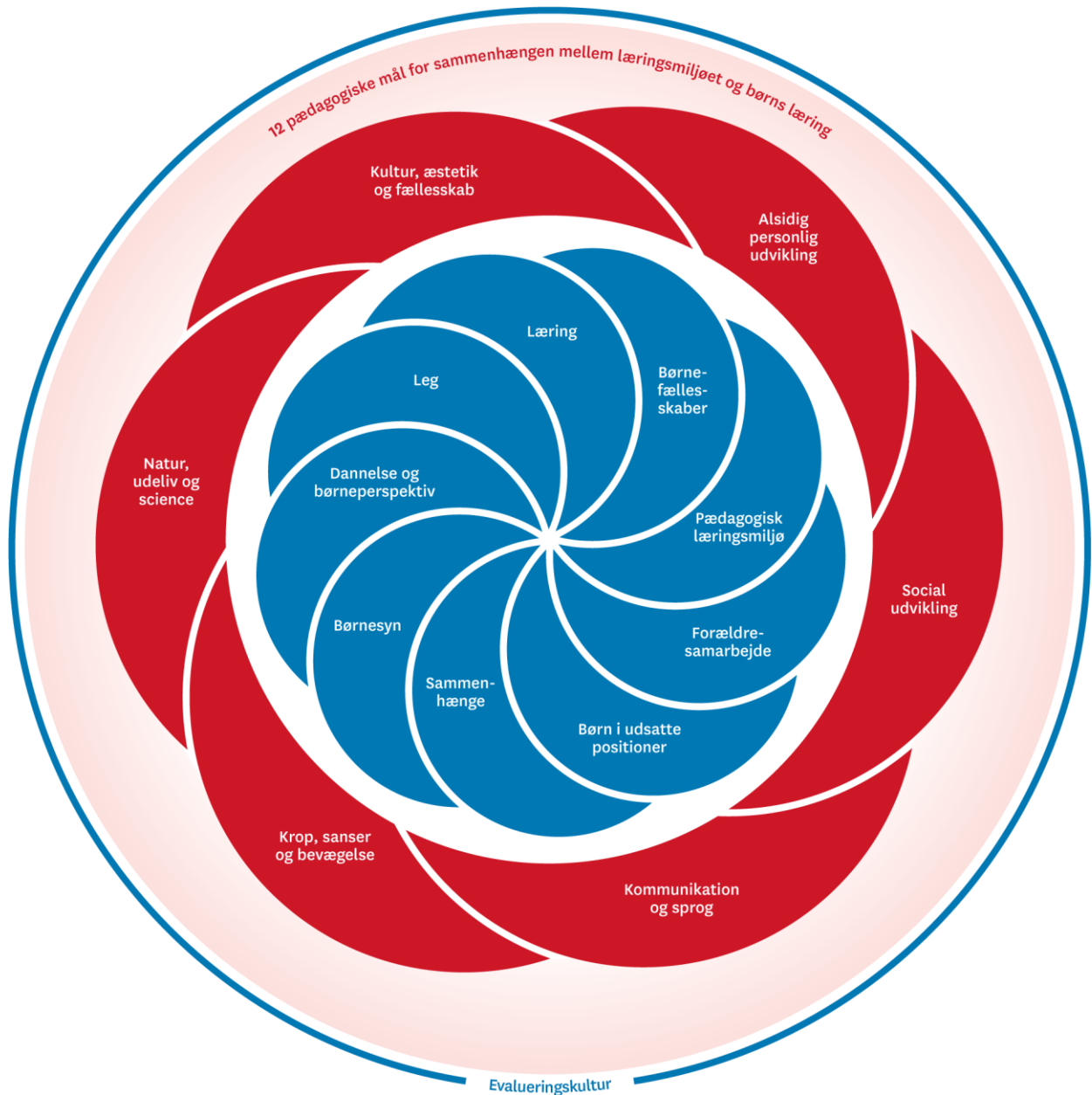
Vi er optaget af følgende:

- Hvordan vi bruger os selv som værktøj til at skabe gode læringsmiljøer for børnene ved at indgå i trygge og tillidsbårne relationer med børnene og med hinanden i det professionelle samarbejde i personalegruppen.
- Hvordan en professionel kommunikation i personalesamarbejdet skaber større kvalitet hos børnene og et sprog, der skaber refleksion hos både os selv og hos andre. Vi har derfor udarbejdet et kommunikationsmateriale, der ligesom refleksionssparring fortsat skal støtte udviklingen af et professionelt sprog. Et sprog, hvor vi vil være opmærksomme på at stille nysgerrige spørgsmål til nøgleordene i vores udsagn.
- Vi er opmærksomme på, hvordan vi som personale udvikler både vores egne og vores fælles kompetencer i forhold til at skabe gode betingelser for Børnehusets børn. Derfor indeholder vores læreplan udviklingsemner samt en opmærksomhed i forhold til os selv og hinanden.

Som en del af vores realisering af læreplanen vil vi arbejde databaseret: Vi observerer vores egne og andres indsats og samspil med børnene. Vores observationer skærper vores syn på børnenes handlinger og danner data, som vi kan anvende i en refleksiv dialog, som skaber et frugtbart grundlag for professionelle beslutninger, når vi justerer vores læringsmiljøer.

Fælles grundlag, forskellig udmøntning

Til trods for at vi har et fælles pædagogisk grundlag i vores læreplan, vil læringsmiljøerne være forskellige, idet de er målrettet de enkelte gruppers specifikke børn og deres behov for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dermed er målet ikke en ensartethed i de pædagogiske handlinger de forskellige grupper imellem, men en ensartethed i, hvordan vi arbejder med læreplanen. Læreplanen og implementeringsmaterialet er både en støtte til personalet i Børnehuset og en forventning om, at vi som fagprofessionelle udviser et godt fagligt niveau i vores pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Børnehuset

Børnehuset er en aldersopdelt institution og en del af landsbyordningen Herskind Skole og Børnehus. Vi deler matrikel med skolen og arbejder på at udbygge samarbejdet mellem skole og dagtilbud. Vi har en fællesbestyrelse med repræsentanter fra både Børnehus og skole. Vi er en integreret institution med en vuggestuegruppe og tre børnehavegrupper. Vi er normeret til 70 børnehavebørn og 24 vuggestuebørn. Hovedparten af børnene er fra lokalområdet.

I Børnehuset er der ansat:

1 Daglig Leder.

1 Pædagogfaglig specialist

Vuggestuen: 4 pædagoger, 3 pædagogmedhjælper.

Børnehaven: 4 pædagoger, 2 pædagogiske assistenter og 3 pædagogmedhjælper.

1 Køkkenansvarlig som står for den daglige madordning.

Vi ligger i en lille landsby i udkanten af Skanderborg Kommune, et område, der er rigt på natur og marker lige uden for døren. Vi har til huse i to ældre lærertjenesteboliger, der strækker sig over to etager, samt en pavillon og nyrenoverede lokaler på skolen. De mange små rum kan byde på udfordringer, men skaber også muligheder for at danne små grupper. Dette afspejles i vores læringsmiljøer.

Midt i huset ligger vores store produktionskøkken. Det er åbent, så al aktivitet er synlig, og hver dag fyldes huset af den dejlige duft af mad, der bliver tilberedt.

Vi har en stor, gammel legeplads med buske, træer og legeredskaber. Der vokser frugtbuske og æbletræer, og børnene nyder ofte frugterne og bærrene, når de er i sæson. Der er også mulighed for at lege i skolegården, som ligger lige på den anden side af legepladsen.

Børnesyn:

Understøttelse, så børnene oplever nærværende relationer

Alle børn, der starter i Børnehuset, skal føle sig set, hørt og mødt af autentiske og engagerede voksne, som de kan stole på og have tillid til.

Organisatorisk arbejder vi med børnene i både små og store fællesskaber i løbet af dagen. Dette giver hvert barn mulighed for at få overblik over sin dag og udvikle en omsorgsfuld relation til en voksen. Opdelingen understøtter samtidig børnenes evne til at danne relationer og indgå i større fællesskaber. Vi sætter rammer og små mål for læringsmiljøer, hvor børnene kan skabe en følelse af samhørighed, så hvert barn oplever sig som en del af fællesskabet.

Hvordan understøtter vi, at alle børn oplever social samhørighed?

Når vi deler børnene op i grupper (legegrupper, spisegrupper og aktivitetsgrupper), er fokus på, at børnene øver sig i at være en del af den lille gruppe, så de bliver kompetente til at indgå i den større gruppe. Målet er, at alle børn skal opleve sig selv som en del af fællesskabet, og at samhørighedsfølelsen udvikles hos dem.

Som voksne er det vores ansvar at skabe de rette miljøer, hvor denne følelse kan opstå. Det betyder, at vi i hverdagsaktiviteter, f.eks. samlinger, giver børnene mulighed for at øve sig i at lytte, blive lyttet til, fortælle, udvise og modtage omsorg samt stille spørgsmål.

- Vi tilpasser aktiviteterne og læringsmiljøerne efter børnenes behov.
- Vi sikrer en god modtagelse af nye børn.
- Vi indsamler og dokumenterer data gennem observationer, dialoghjul, SMTTE, børnenes produktioner og børnecitater.
- Vi arbejder dataorienteret, når vi har børnenes ressourcer i fokus under pædagogiske drøftelser.
- Vi reflekterer over vores pædagogiske tilgang og er undersøgende i forhold til både egne og andres handlinger.
- Vi arbejder målrettet med relationen til både barnet og familien for at skabe en tillidsfuld og åben relation.

Vores børnesyn er altid udgangspunkt for vores praksis

Når vi arbejder med læringsmiljøer i Børnehuset, stiller vi os altid spørgsmålet: Hvordan gavner hverdagen og de enkelte tiltag børnene? At være barn har værdi i sig selv. Det betyder, at vi værner om og understøtter børns ret til at være børn, til at lege og til at blive livsduelige. Vi har derfor fokus på, at vores aktiviteter skaber et børneliv med plads, tid og ro til at være barn. Vi ser børnene som kompetente og selvstændige mennesker med ret til medbestemmelse.

- Vi er nysgerrige på børnenes tanker og oplevelse af deres hverdag.
- Vi inddrager børnene i beslutninger og følger deres spor og initiativer.
- Vi evaluerer og reflekterer over vores aktiviteter og læringsmiljøer.
- Vi værner om en nær og tillidsskabende relation til børnene.
- Vi har positive forventninger til, at børnene altid gør deres bedste.
- Vi tilpasser udfordringerne efter børnenes kompetencer, da det skaber fundamentet for børnenes mulighed for at lære og udvikle sig.

Dannelse og Børneperspektiv:

I Børnehuset arbejder vi for, at børnene oplever og erfarer deres demokratiske stemme. Børnene er aktive skabere af deres egen læring og udvikling inden for de rammer, vi som voksne har ansvaret for at skabe. Børnenes oplevelse af indflydelse og af at blive taget alvorligt er en vigtig del af den tidlige dannelsesproces. Ligeledes bidrager oplevelsen af medbestemmelse og at blive lyttet til til at lægge fundamentet for forståelsen af demokrati.

Børnenes eget perspektiv og ret til medbestemmelse

Alle børn skal have medbestemmelse i og indflydelse på deres hverdag. Børns medbestemmelse og perspektiver er en vigtig forudsætning for deres læring. Det gælder både i forhold til deres omverden og i forhold til at forstå, hvem de er i verden. Det er de voksne i børnenes liv, der har ansvaret for at skabe forudsætningerne for deres socialisering ind i verden.

- Vi tager hensyn til barnets alder, udvikling og individuelle behov og anerkender barnets følelser, samtidig med at vi fastholder krav til barnet.
- Vi ser barnets hensigt og støtter så vidt muligt barnets ideer.
- Vi voksne fungerer som gode rollemodeller og støtter barnet i at lære de sociale spilleregler samt i at indgå i forskellige fællesskaber.

Hvordan arbejder vi med at fremme børnenes egen stemme?

- Vi lytter til og er nysgerrige på børns forslag og ideer.
- Vi følger børnenes spor og aflæser deres intentioner.
- Vi imiterer og benævner de små børns initiativer og handlinger.
- Vi taler med børnene om, hvordan de er sammen.
- I samværet med børnene støtter vi deres udvikling ved at gå foran, bagved eller ved siden af dem, alt efter behov.
- Når vi observerer børnenes lege og samvær, er vi både opmærksomme på, hvad de siger, og på hvad deres kropssprog viser.

- Vi sammensætter legegrupper, bordplaner m.v., så børnene oplever fællesskaber, hvor de føler sig trygge ved at være sig selv og har mod til at udtrykke deres mening.

Leg og børnefællesskaber

I Børnehuset har børnefællesskabet stor betydning, da det er i relationerne til andre, at følelsen af at høre til opstår. I børnefællesskabet har barnet mulighed for at føle sig trygt. Vi vægter plads til barnets gåpåmod med respekt for sig selv og andre. Vi vægter børnenes leg, hvor de i deres selvinitierede lege afprøver og håndterer forskellige roller og positioner. Vi arbejder rammesættende ved at sammensætte grupper af børn med henblik på at etablere relationer mellem børnene.

Alle børn skal have mulighed for at være en del af et børnefællesskab

Vi er derfor opmærksomme på børnenes indbyrdes relationer og de rammer og muligheder, vi som voksne tager ansvar for at give børnene:

- Vi er fleksible i vores organisatoriske planlægning i forhold til børnenes legerelationer og deres forslag til leg.
- Vi sætter rammer med fokus på at skabe nye legerelationer mellem børnene.
- Vi tager ansvar for, at børnene er i trygge og ligeværdige legerelationer, hvor de har mod på og mulighed for at afprøve nye roller.
- Vi deltager i og guider børnene i legen. Hvis legen er udfordret, griber vi ikke for hurtigt ind, men observerer legen og ser, hvad der sker. Vi støtter og trækker os, når legen er genoprettet.
- Vi drager omsorg for, at børnene øver sig i at tage forskellige roller og positioner og kan håndtere følelsen af at vente på tur, følge et andet barns intention eller være vedholdende for at deltage i legen.

Muligheder for mangfoldigt fællesskab og medbestemmelse

- Vi etablerer læringsmiljøer på tværs af alder, køn og kultur, hvor børnene har mulighed for at lege selvstændigt og have medbestemmelse.
- Vi skaber gode betingelser for fællesskab og medbestemmelse, så børnene oplever sig selv som vigtige aktører i vores fælles hverdag.
- Hvert barn har et tilhørsforhold til sin gruppe, hvor barnet har sit eget rum og spiseplads.

Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen

I Børnehuset arbejder vi målrettet med det pædagogiske læringsmiljø og de pædagogiske indsætter. Vores pædagogiske faglighed kommer til udtryk i vores rutiner, vokseninitierede aktiviteter og børnenes spontane leg.

Læringsmiljø, der igennem hele dagen styrker børnenes kompetencer

- Vi følger børnenes spor og tilpasser udfordringerne i læringsmiljøerne ud fra deres behov.
- Vi går forrest, ved siden af eller bagved, alt efter hvad børnene viser os, at de har brug for i deres udvikling og trivsel.
- Vi er nærværende og i øjenhøjde i vores relation med børnene.
- Vi er opmærksomme på alle de små stunder i løbet af hele dagen, der giver mulighed for dialog, opmærksomhed og udvikling hos børnene.

Læringsmiljøer i hverdagsrutinerne

I de daglige rutiner anvender vi sproget og dialogen i vores samvær med børnene. Vi støtter børnene verbalt i deres selvhjulpenhed, f.eks. i garderobe- og puslesituationer, men vi stimulerer også barnets følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling. Vi evaluerer og reflekterer jævnligt over de daglige rutiner for at skabe de bedst mulige læringsmiljøer for børnene. Vi stiller os selv spørgsmål som f.eks.:

- Hvordan er vi fleksible i vores arbejdsgange for at imødekomme læring og trivsel hos børnene i afdelingens struktur, f.eks. i forhold til mødetider?
- Hvordan starter og slutter vi dagen, så børnene føler sig trygge?
- Hvordan ser de fysiske rammer ud?
- Hvordan håndterer vi overgange?

Fra mål til udmøntning i praksis

Målet er, at børnene får en oplevelse af at være betydningsfulde og have en vigtig funktion i fællesskabet omkring de daglige rutiner. Vi er optaget af, hvordan børnene lærer at få øje på hinandens kompetencer gennem fælles opgaver, hvilket skaber lysten til at lykkes sammen. I samværet med børnene omkring udførelsen af rutinerne får vi samtidig indsigt i deres oplevelse af institutionslivet. Vi vægter, at børnene er en aktiv del af hverdagen, da de alle har en vigtig rolle i at få dagligdagens rutiner til at fungere. Børnene har opgaver, der understøtter stuens hverdag og aktiviteter:

- **Selvhjulpenhed i hverdagen** (barnets oplevelse af mestring)
- **Borddækningsrutiner** (samarbejde om vores måltider)
- **Sangkuffert** (selvforståelse og kognitiv læring)
- **Temauger** (fordybelse, forståelse af ord, begreber og emner)
- **Rollelege** (sætter rammen for legen, med og uden guidning)
- **På tur** (gå samlet, trafik, frihed under ansvar, f.eks. ved at løbe til lygtepæle)
- **Konstruktionslege** (klodser, Lego, dæmninger på legeplads m.v.)
- **Børnefællesskaber** (modtagelse af nye børn, være en god ven)

Læring og de 6 læreplanstemaer

Det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i Børne- og Socialministeriets pædagogiske mål, hvor hvert læreplanstema beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

I Børnehuset skal alle børn have mulighed for at udforske deres omverden. Børn er forskellige og lærer på forskellige måder, og vi stiller dem passende udfordringer. Udfordringer, som vækker deres nysgerrighed på verden, får dem til at stille undrende spørgsmål og giver dem mulighed for at eksperimentere. Børnenes erfaringer skaber grundlag for deres videre læring, og derfor er det vigtigt, at børnene har mulighed for at gøre sig erfaringer, som bliver understøttet.

For at skabe gode læringsrum skal børnene motiveres og stimuleres, da det er afgørende for, at de kan tilegne sig viden og udvikle deres kompetencer. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og har klare mål for børnenes udvikling og trivsel. Vi er opmærksomme på, at vi i den store gruppe af børn tager udgangspunkt i det enkelte barns behov for læring.

Organisering, der fremmer en sammenhæng med læreplanstemaerne

Læring foregår som en naturlig del af hverdagen og med udgangspunkt i de seks læreplanstemaer. Vi arbejder også med fordybelsesperioder, hvor vi går i dybden med læringsmiljøerne, baseret på børnenes spor. Nye tiltag bliver afprøvet, hvilket skaber ny læring både hos børn og voksne. Disse tiltag integreres derefter i vores kommende læringsmiljøer for børnene.

De seks læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Kommunikation og sprog
3. Natur, udeliv og science
4. Social udvikling
5. Krop, sanser og bevægelse
6. Kultur, æstetik og fællesskab

Vi arbejder med de 12 pædagogiske mål, når vi sætter fokus på et tema og evaluerer, om vores indsats og dermed læringsmiljøer lever op til de 12 mål. Vores indsats og evaluering vil være baseret på de 12 pædagogiske mål og indikatorer, som kan læses på følgende sider.

<p>Kommunikation og sprog</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet benytter et nuanceret sprog for at specificere helt præcist, hvad de taler om. Sproget er passende og samtidig udfordrende i forhold til børnenes alder og færdigheder.</p> <p>Eksempel: Personalet navngiver mange forskellige genstande og handlinger.</p> <p>Eksempel: Opfordrer børnene til at fortælle om oplevelser, de har haft.</p>
<p>Krop, sanser og bevægelse</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet etablerer et miljø/aktiviteter, der stimulerer sanseapparatet.</p> <p>Eksempel: Arrangerer lege, hvor der indgår labyrintsans-, følesans- og muskel- og led sans-stimuli.</p> <p>Eksempel: Arrangerer gyng-, cykle-, hoppe- og tumlelege.</p> <p>Eksempel: Arrangerer stille sanseaktiviteter med kroppen i ro (fx mindfulness).</p> <p>Eksempel: Personalet navngiver forskellige genstande og handlinger</p>
<p>Social udvikling</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet involverer aktivt børnene i at løse deres konflikter og problemer.</p> <p>Eksempel: Hjælper børnene med at sætte ord på problemer og finde gode løsninger.</p>

<p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse</p>	<p>Eksempel: Roser børn, som hjælper andre børn, eller samarbejder om fx at bygge et tårn.</p> <p>Eksempel: Legetøj som børnene kan relatere til, herunder fx et bredt udvalg af madvarer</p>
--	---

<p>Natur, udeliv og science</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet tilbyder læringsmiljøer og materialer, der muliggør erfaringer og eksperimenter med naturens kredsløb og med at genbruge, genanvende og reducere forbrug.</p> <p>Eksempel: Sorterer affald, tager på genbrugsstation, laver forsøg med nedbrydelighed og har kompost.</p> <p>Eksempel: Konstruerer skulpturer, insekthoteller og fuglekasser af natur- og genbrugsmaterialer.</p> <p>Eksempel: Synliggør vand- og elmålere, så børnene kan følge forbrug, og inddrag dem i, hvad besparelser skal føre til.</p>
--	--

<p>Kultur, æstetik og fællesskab</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Personalet tager afsæt i den mangfoldighed og diversitet, der er i børnegruppen, og bruger dette som en ressource.</p>
--	---

<p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.</p>	<p>Eksempel: At synge sange på mere end et sprog, spille musik fra forskellige kulturer, benytte tegnsprog for nogle ord. Eksempel: Lave teaterforestillinger med børnene om forskellige kulturer.</p> <p>Eksempel: Kreative deltagelse i danse- eller motionsvideoer</p>
--	---

<p>Alsidig personlig udvikling</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.</p> <p>Mål: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering</p>	<p>Indikatorer</p> <p>Eksempel: Håndterer konfliktløsningsproblemer på en rolig og relevant måde samt lytte, indtil barnet er færdig med at tale.</p> <p>Eksempel: Personalet kommunikerer med hinanden, for at sikre at der ikke er dele af stuen, som ingen har overblik over, også når de arbejder med det enkelte barn eller en lille gruppe.</p> <p>Eksempel: Opdager under en rundkreds, hvornår børn har behov for fysisk aktivitet og handler på dette.</p> <p>Eksempel: Børnene lærer at spise selv, tage flyverdragt på, vaske hænder efter toiletbesøg.</p>
--	---

Det psykiske, fysiske og æstetiske børnemiljø

Vi har fokus på børnenes oplevelse af de fysiske rum og stiller dem spørgsmål om dette. Vi arbejder på at skabe rum, der appellerer til børns nysgerrighed og lyst til at udforske deres omverden, både ude og inde. Det kan være både fysiske rum, aktivitetsrum i løbet af dagen samt planlagte tiltag og børneinddragelse. Vi arbejder med både børne- og vokseninitierede aktiviteter, hvor der er plads til fordybelse, leg og fysisk aktivitet.

Vores fysiske rammer understøtter børnenes muligheder for udfoldelse

Vi skaber læringsmiljøer, hvor:

- Fysisk motorisk leg og kreativitet kan udfoldes.
- Funktionalitet i forhold til indretning er tydelig.
- Det æstetiske er indbydende for sanserne.
- Der er åbne døre og mulighed for at lege på tværs, hvilket fremmer samhørighedsfølelse.
- Det psykiske børnemiljø styrkes ved, at vi besøger hinanden i huset, så vuggestuebørnene kommer i børnehaven og omvendt.
- Mangfoldighed skaber rummelighed blandt både børn og voksne.
- Børnene bliver mødt som en vigtig del af fællesskabet.

Regler skal ikke sætte begrænsninger for børnenes læringsrum

Målet er at skabe et børnemiljø og en kultur, der tager udgangspunkt i børnenes behov og vækker deres interesse for læring. Vi skal derfor være opmærksomme på, at de regler, som vores kultur og organisering indeholder, ikke begrænser de gode læringsmiljøer for børnene. Læringsmiljøet kan ubevidst være forbundet med regler, der ikke tilgodeser børnenes behov.

Som fagprofessionelle skal vi reflektere over både vores kultur og organisering og sikre, at begge dele bygger på en professionel tilgang. Ubevidst kan regler, såsom hvordan børnene skal sidde, når de spiser, stamme fra en personlig erfaring eller præference. Vi skal altid være nysgerrige på både egne og andres tilgange og opmærksomme på, at vores mål er at være professionelle og imødekomme børnenes behov.

Børn i udsatte positioner

Dagtilbud af fremragende kvalitet og gode pædagogiske læringsmiljøer er afgørende for alle børn, men især for børn i udsatte positioner. Børn kan befinde sig i en udsat position af mange forskellige årsager og i både kortere og længere perioder. Vi arbejder målrettet

med en tidlig og rettidig indsats, hvor vi i samarbejde med andre fagprofessionelle har ansvar for at identificere de børn, der har brug for ekstra opmærksomhed.

Vi arbejder desuden med at skabe rummelige fællesskaber, hvor alle børn har mulighed for at være en del af fællesskabet på lige vilkår. Børn i udsatte positioner skal støttes, så de både udfordres på en passende måde og oplever mestring i både det lille og det store fællesskab. Legen støttes, guides og rammesættes, så børn i udsatte positioner kan være med, og legen kan udvikle sig positivt for dem.

Kvaliteten af interaktionen mellem barn og voksen er afgørende for alle børn, men især for børn i udsatte positioner. Dette kræver en særlig indsats, hvor et tæt samarbejde med forældrene er altafgørende.

Strukturelle og fysiske rammer kan bidrage til trivsel og udvikling

Genkendelig struktur og hverdagsrutiner: Børnene skal opleve en stabil og genkendelig hverdag, hvor rutinerne skaber tryghed og forudsigelighed.

Struktur omkring barnet: Der skal være mulighed for at skærme barnet, så læringsmiljøet bliver fysisk og tydeligt. Organiseringen skal være klar, og det skal være tydeligt, hvilken voksen der har ansvaret både overordnet og løbende.

Tydelige læringsmiljøer: Læringsmiljøerne skal vise, hvad børnene kan gøre, og hvad der forventes af dem. Dette skaber både motivation og forståelse for deres rolle i miljøet.

Helhedsorienteret arbejde i små og større grupper: Vi arbejder målrettet med både små og større grupper, hvor vi tilpasser aktiviteterne ud fra det enkelte barns behov. Vi sikrer, at alle børn får mulighed for at være en del af fællesskabet.

Inkluderende børnefællesskaber kan understøtte trivsel og udvikling

Positive forventninger til barnet: Vi møder barnet med en positiv indstilling og forventning om, at barnet kan bidrage til fællesskabet og lære af sine erfaringer.

Børnefællesskaber og differentiering: Vi værner om børnefællesskaberne og tilpasser kravene til børnenes individuelle behov og udvikling.

Forstørrelse af succeser: Vi italesætter børns succeser for at styrke deres selvtillid og skabe en positiv feedback-loop, der fremmer læring og udvikling.

Mentalisering: Vi italesætter barnets følelser og giver dem et sprog, hvilket hjælper barnet med at forstå og håndtere sine følelser på en konstruktiv måde.

Små pauser efter behov: Vi giver børnene små pauser, når de har brug for det, men tilstræber samtidig, at alle børn kan deltage i aktiviteterne og føler sig inkluderet.

Gode og trygge relationer: Vi arbejder aktivt for at skabe inkluderende og trygge fællesskaber, hvor det enkelte barns bidrag styrker relationen og fremmer et fællesskab, hvor alle føler sig set og hørt.

Mangfoldighed og forskellighed: Vi taler om forskellighed og anerkender styrken i mangfoldighed som en værdifuld del af børns sociale og personlige udvikling.

Kvaliteten i interaktionen understøtter trivsel og udvikling

Tillidsvækkende og fagligt dygtigt personale: Vi har personale i afdelingerne, der er både fagligt kompetente og tillidsvækkende. Personalet ser muligheder i hvert barn og er fleksible i deres pædagogiske tilgang.

Respektfuld og selvreflekteret tilgang: Den voksne møder barnet med respekt, omsorg og rummelighed. Vi er bevidste om at stille tydelige forventninger og passende krav på barnets præmisser, samtidig med at vi er selvreflekterede i vores pædagogiske tilgang.

Organisering af hverdagen: Vi organiserer vores hverdag, så der er plads til både planlagte pauser og tiltag for børnene, selv når der er fravær i personalegruppen.

Løbende dialog med forældre: Vi drøfter barnets trivsel og udvikling med forældre regelmæssigt, så vi sikrer et tæt samarbejde om barnets behov.

Guidning af medhjælpere og nyt personale: Vi sørger for, at medhjælpere og nyt personale får den nødvendige viden og forståelse for, hvad det enkelte barn har brug for, så de kan imødekomme barnets behov bedst muligt.

Løbende refleksion og tilpasning: Vi italesætter og er nysgerrige på nye metoder og justerer vores indsatser efter behov, så vi hele tiden arbejder på at forbedre vores pædagogiske tilgang.

Modtagelse af sparring: Vi tager imod sparring fra både kollegaer og samarbejdspartnere for at udvikle os i vores rolle og sikre, at vores arbejde giver barnet de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling i et inkluderende fællesskab.

Forældresamarbejde

Udviklingen sker i samarbejdet

Kvalificering af det samskabende forældresamarbejde

En del af realiseringen af læreplanen i Børnehuset er at styrke det samskabende forældresamarbejde. Dette indebærer en klar implementering af forventninger og en beskrivelse af, hvordan vejlederrollen udmøntes i praksis. Vores mål er at skabe muligheder,

hvor forældre i Børnehuset kan tage et medansvar i samarbejdet og samtidig opleve at blive vejledt i deres forælderrolle.

Vi arbejder på at forbedre vilkårene for et effektivt samskabende forældresamarbejde ved at se på, hvordan vi bedst kan støtte forældrene i at deltage aktivt. Det betyder, at vi skal vurdere, hvilke forudsætninger vi kan give forældre for at sikre deres aktive deltagelse i samarbejdet.

Samtidig arbejder vi med at finde de rette kommunikationsredskaber, som vi som personale kan bruge til at fremme samarbejdet og minimere risikoen for misforståelser. Vi ser på forskellige vilkårsrum, kommunikationsformer og adfærd, samt hvilke tilgange det kræver af os som professionelle for at sikre, at vi lykkes med at skabe et frugtbart og konstruktivt forældresamarbejde.

Forældre i Børnehuset skal:

Synlig og tilgængelig viden om forventninger: Forældrene tilbydes klar og tilgængelig information om de forventninger, Børnehuset har til forældresamarbejdet. Dette skaber en fælles forståelse og et grundlag for et konstruktivt samarbejde.

Involvering i den fælles opgave: Forældrene inviteres aktivt til at være medskabende i arbejdet omkring børnenes trivsel og læring. Deres perspektiver og engagement værdsættes og ses som en vigtig del af den pædagogiske praksis.

Medansvar for fællesskab og læringsmiljø: Forældrene opfordres til at bidrage til det fælles arbejdsfællesskab og tage ansvar for, at fællesskabet og læringsmiljøet i Børnehuset skaber de bedste vækstbetingelser for børnene.

Forældre skal opleve forældrevejledning, som har fokus på:

Dele generel viden om børns udvikling: Vi deler viden om børns udvikling med forældrene for at sikre et fælles grundlag for forståelse af børns fysiske, emotionelle og sociale udvikling. Dette understøtter en samarbejdende tilgang til børns trivsel og læring.

Stille spørgsmål, der fremmer refleksion: Vi stiller åbne og refleksionsfremmende spørgsmål til forældrene, som giver anledning til at tænke over og reflektere over deres rolle som forældre. Dette kan hjælpe med at skabe en mere bevidst og engageret forælderrolle.

Spørge ind til forældrenes viden om deres barn: Vi spørger aktivt ind til forældrenes viden om deres barns interesser, styrker og udfordringer for at opnå indsigt, som kan bruges til at tilpasse og målrette den pædagogiske indsats. Forældrenes viden er en vigtig ressource, der kan hjælpe med at støtte barnets udvikling på bedst mulige måde.

Vi støtter det samskabende forældresamarbejde og forældrevejlederrollen ved bl.a. at have tilgængelig og synlig viden:

Kultur i afdelingerne, hvor forældre bidrager med deres viden om deres barn: Vi skaber en kultur, hvor forældre opfordres til at dele deres viden om deres barns interesser, styrker og udfordringer. Denne viden inddrages aktivt i det pædagogiske arbejde, så vi kan skabe et endnu mere tilpasset og understøttende læringsmiljø for barnet.

Aula: Hverdags- og vidensbaserede beskrivelser: Vi bruger Aula som et redskab til at dele både hverdagsbeskrivelser og viden om børns udvikling og trivsel. Vi beskriver, hvorfor vi gør, som vi gør, og giver forældrene indsigt i de pædagogiske beslutninger og tilgange, der støtter deres barns læring og udvikling. Dette skaber en åben dialog og forståelse mellem forældre og pædagoger.

Forventninger til udmøntningen af den vejledende forældredialog:

Forældrene i samarbejde med personalet, baseret på vidensdeling og refleksion: Vi arbejder tæt sammen med forældrene, hvor vidensdeling og spørgsmål, der fremmer refleksion, skaber grundlaget for at finde de bedste løsninger, der gavner barnet. Sammen identificerer vi tiltag, der understøtter barnets trivsel og udvikling.

Anerkendelse af forældrenes indsats: Personalet anerkender og italesætter både de tiltag, som har en positiv effekt på barnet, og de tiltag, der ikke nødvendigvis har haft den ønskede effekt. Det er vigtigt at have en åben og konstruktiv dialog omkring, hvad der virker og hvad der kan justeres.

Reflekterende spørgsmål til forældrene: Personalet stiller spørgsmål, der skaber refleksion hos forældrene, så de selv kan finde frem til løsninger på eventuelle udfordringer. Dette styrker forældrenes rolle som medspillere i barnets udvikling.

Opsøgende indsats i forhold til forældre: Sammen med ledelsen er personalet opsøgende overfor de forældre, der måtte have udfordringer med samarbejdet. Det handler om at være tilgængelige og skabe en tillidsfuld relation, der gør det muligt at arbejde sammen på bedst mulige måde.

Kommunikation for at finde løsninger: Personalet udøver en åben og konstruktiv kommunikation, der hjælper med at finde løsninger på problemstillinger. Dette omfatter:

- At bevare kontakten, selv når kommunikationen kan være svær.
- At indkalde til møder, hvor samarbejdet drøftes, og opfølgning sker regelmæssigt.

Samarbejde og vidensdeling af læreplanen

- **Forældremøde i september:** Hvert år i september afholdes der et forældremøde, hvor forældrene får et indblik i, hvordan Børnehuset arbejder med læreplanen. Mødet er en vigtig platform for at dele viden og skabe et fælles fundament for samarbejdet mellem personale og forældre.

- **Gruppernes indsatser:** Under mødet vil de enkelte grupper præsentere de særlige indsatser, de har fokus på i forhold til læreplanen. Grupperne deler både deres observationer og refleksioner omkring børnenes læringsmiljøer, og hvordan de arbejder med at kvalificere de pædagogiske indsatser.
- **Refleksioner og observationer:** Grupperne giver også et indblik i, hvordan de har observeret børns læring og udvikling, samt hvordan disse observationer påvirker de pædagogiske tiltag. Fokus vil være på, hvilke aktiviteter og metoder der bedst understøtter børns læring.
- **Samarbejde med forældrene:** Der vil være fokus på, hvordan indsatsen ikke kun er et resultat af pædagogernes arbejde, men også et fælles projekt, hvor forældrene spiller en aktiv rolle. Dette kan omfatte konkrete aktiviteter og måder, hvorpå forældrene kan bidrage til at kvalificere børns læringsmiljøer hjemme og i institutionen.

Sammenhæng med børnehaveklassen

I forbindelse med førskolearbejdet udgør læreplanen det centrale fundament for det pædagogiske læringsmiljø, som vi skaber for børnene. Vi arbejder målrettet med børnenes sociale relationer og understøtter fællesskabsfølelsen ved at opfordre børnene til at hjælpe hinanden og samarbejde om at løse opgaver. Gennem disse aktiviteter opbygger vi et miljø, hvor børnene lærer at fungere i et fællesskab, og hvor turtagning og respekt for andres behov bliver en naturlig del af hverdagen – både under samlinger og i legen.

Vi udfordrer børnenes mod og opmuntrer dem til at tage ordet ved at række hånden op og dele deres tanker og oplevelser. Denne praksis styrker deres selvtillid og giver dem mulighed for at blive trygge ved at udtrykke sig. Samtidig stimulerer vi deres nysgerrighed på andres fortællinger, hvilket fremmer både social læring og forståelse for forskellige perspektiver. Vi arbejder også med at støtte børnene i at modtage og handle på kollektive beskeder, således at de lærer at forstå og navigere i de sociale normer, der er nødvendige i en større gruppe.

I arbejdet med børnenes personlige udvikling fokuserer vi på at styrke børns kendskab til sig selv. Vi hjælper dem med at reflektere over deres identitet: "Hvem er jeg? Hvor bor jeg? Hvem er i min familie?" Vi støtter dem i at forstå deres styrker og områder, de arbejder med, som f.eks. "Hvad er jeg god til? Hvornår siger jeg pyt, og hvad øver jeg mig på?" Dette arbejde er vigtigt for at opbygge deres selvforståelse og selvtillid.

Vi lægger også stor vægt på børnenes modenhed, hvor vi styrker deres nysgerrighed og åbenhed for at møde nye situationer. Vi arbejder med at fremme deres udvikling af selvhjælpenhed, f.eks. ved at hjælpe dem med at pakke turtasker, gå på toilettet og tørre sig selv. Dette bidrager til deres fysiske og følelsesmæssige udvikling, samtidig med at vi støtter deres evne til at håndtere praktiske opgaver selvstændigt.

Gennem alt dette arbejder vi på at styrke børns selvstændighed, samtidig med at vi lærer dem vigtigheden af at kunne følge voksnes anvisninger og tage ansvar i fællesskabet. Vi

tror på, at en balance mellem selvstændighed og samarbejde giver børnene de bedste forudsætninger for en tryk og succesfuld skolestart.

I vores arbejde med børnenes kommunikation og sprog, lægger vi stor vægt på at anvende "hverdags-sprog" i vores interaktion med børnene. Forskning viser, at børn, der regelmæssigt læser og taler om det læste, udvikler et stærkere sprog og en bedre forståelse for læsning. Vi skaber derfor hverdagssituationer, hvor vi opmuntrer børnene til at fortælle om deres oplevelser og engagere sig i samtaler omkring bøger og historier. Dette styrker både deres ordforråd og evnen til at udtrykke sig.

Vi arbejder også målrettet med børnenes viden om natur, udeliv og science, og vi inddrager dette i konkrete aktiviteter. Et af vores fokusområder er trafikikkerhed, hvor vi lærer børnene om vigtigheden af at være opmærksom i trafikken. Vi bruger flittigt den nærliggende spejdergrund som et praktisk læringsmiljø, hvor børnene kan udforske naturen og få praktisk erfaring med at anvende deres viden i den virkelige verden.

Derudover arbejder vi med børnenes fysiske udvikling, herunder krop, sanser og bevægelser. Vi planlægger motoriske udfordringer, som børnene kan deltage i, og vi benytter hallen som et ideelt sted til aktiviteter, der fremmer deres motoriske færdigheder og kropsbevidsthed. Dette er vigtigt for børns fysiske udvikling, da det både styrker deres motorik og øger deres selvtillid i forhold til fysiske udfordringer.

Vores arbejde med børnenes kultur, æstetik og fællesskab er også centralt. Vi skaber mulighed for, at børnene kan udtrykke sig kreativt gennem aktiviteter som at male deres egne portrætter og lave teater. Dette giver dem ikke kun en platform for selvudfoldelse, men også en forståelse for, hvordan kunst og kultur kan bruges som et fælles sprog. Vi arbejder også med at lære børnene om mangfoldighed, og hvad det betyder at være en del af et fællesskab. Dette styrker deres sociale kompetencer og hjælper dem med at forstå, hvordan de kan indgå i et positivt og respektfuldt fællesskab med andre børn.

I Herskind Skole og Børnehus er vi dedikerede til at sikre en glidende og meningsfuld overgang fra børnehuset til skolen. Vores tætte og forpligtende samarbejde mellem dagtilbuddet og skolen muliggør en kontinuerlig udvikling af pædagogiske tiltag, der støtter børnene på deres vej mod skolestart. Et udvalg bestående af den daglige leder og viceskolelederen fra både skolen og dagtilbuddet arbejder sammen med førskolepædagoger og børnehaveklasselærere for at planlægge og gennemføre aktiviteter, der fremmer samarbejdet på tværs af institutionerne. Eksempler på sådanne tiltag er besøg på skolen for kommende skolebørn, som giver børnene mulighed for at blive fortrolige med skolens fysiske rammer og sociale miljø, hvilket skaber tryk og forberedelse.

I januar afholder vi forældresamtaler, som er en central del af overleveringen mellem børnehuset og skolen. Samtalerne tager udgangspunkt i et overleveringsskema og Stig Brostrøms guide om, hvordan børn kan blive skole klare. Formålet med samtalerne er at drøfte barnets udvikling, både på det personlige og det sociale plan, samt hvilke områder der kræver særlig støtte, når barnet starter i skole. Denne proces sikrer, at vi kan tilbyde

skræddersyede pædagogiske indsatser, som støtter barnets individuelle behov og udvikling.

Vi ser forældrene som en vigtig partner i dette arbejde og har derfor en forventning om, at de deltager aktivt i de tiltag, der gennemføres. Ved at arbejde tæt sammen om barnets skolestart, kan vi sikre, at alle børn får de bedste betingelser for en god og succesfuld overgang til skolelivet.

Inddragelse af lokalsamfundet

Inklusion og Forældresamarbejde: Trivselsrådet fremstår som et solidt forum for forældre, hvor alle opfordres til at bidrage. Det skaber en følelse af fællesskab og samarbejde mellem forældre og institutioner. Denne tilgang understøtter en kultur af fælles ansvar for børns trivsel og udvikling.

Trivselsfokus: Der er tydelig fokus på børns trivsel gennem arrangementer, der involverer både børn og forældre. Det at forældre og børn interagerer sammen uden for den almindelige skoledag, fx gennem sommerfester og legepladsdage, understøtter relationer og trivsel både for børnene og de voksne.

Brug af lokalområdet: Det er en stor styrke at udnytte lokalområdet, herunder naturen og faciliteter som spejderhytte, rideskole, kirken og sportsbanerne. Dette giver børnene et varieret og inspirerende læringsmiljø. Samtidig fremmer det forbindelsen til lokalområdet og samfundet som helhed.

Fleksibilitet og Tilgængelighed: Brug af både indendørs og udendørs faciliteter samt muligheden for at arrangere aktiviteter som sommerfester og legepladsdage giver en høj grad af fleksibilitet, som kan tilpasses de specifikke behov for både børn og forældre. Desuden er det positivt, at de fysiske rammer understøtter en aktiv og engageret hverdag for børnene.

Børneperspektivet: At have et 0-18-års perspektiv viser, at der er fokus på at understøtte børns udvikling og trivsel gennem hele barndommen, fra vuggestue til skolealder. Dette kan bidrage til en rød tråd i børns oplevelser og udvikling på tværs af de forskellige institutionelle rammer.

Data og evaluering

Data indsamles tæt på indsats

Dataorienteret praksis: At arbejde dataorienteret betyder, at beslutninger og evalueringer baseres på konkrete observationer og indsamlede data frem for mavefornemmelser. Denne tilgang styrker det pædagogiske arbejde ved at sikre, at handlinger og justeringer

har et solidt grundlag i faktiske observationer, hvilket gør evalueringen mere objektiv og målrettet.

Brug af KVALID: KVALid fungerer som et struktureret redskab til at forbedre læringsmiljøerne for børnene. Ved at bruge KVALid som pejlemærker får pædagogerne en klar ramme til at vurdere, hvordan børnenes trivsel og læring kan styrkes. Det skaber også et fælles sprog og forståelse i personalet, som er afgørende for et konsistent og effektivt pædagogisk arbejde.

Observation og evaluering: Systematisk observation og evaluering på gruppemøderne betyder, at personalet aktivt reflekterer over, hvad der virker og ikke virker, baseret på konkret data. Det sikrer en løbende udvikling af praksis, hvor der tages ansvar for at tilpasse indsatserne til børns behov og udvikling.

Skærpet syn på børns handlinger: Når data og observationer bruges til at forstå børns handlinger og adfærd, får pædagogerne mulighed for at opfange detaljer og mønstre, som måske ellers ville være overset. Dette skaber et mere nuanceret og indsigtsfuldt billede af barnets trivsel og udvikling og giver mulighed for at målrette indsatserne endnu bedre.

Evalueringens betydning for professionel beslutningstagning: Evalueringsdialogen, som er baseret på data, sikrer, at beslutninger træffes ud fra objektive observationer frem for subjektive vurderinger. Dette understøtter en mere reflekteret pædagogisk praksis og kan hjælpe med at identificere præcise områder, hvor der er behov for ændringer eller forbedringer.

Gennemsigtighed og samarbejde: Gennemsigtigheden i dataindsamlingen og evalueringen styrker samarbejdet i personalet og sikrer, at alle har et fælles ståsted. Det giver også et stærkere grundlag for at kommunikere med forældrene om børns udvikling og trivsel, hvilket fremmer et tættere samarbejde mellem institutionen og hjemmet. Når personalet kan vise, hvordan indsatsen i institutionen hænger sammen med hjemmet, bliver forældrene bedre i stand til at støtte deres barns udvikling.